

Райкова Т.С., к. фарм. н., доцент, **Шарапова Т.А.**, к. фарм. н., доцент
Запорізький державний медичний університет
м. Запоріжжя, Україна

АНДРАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ

Фармацевтична післядипломна освіта передбачає постійне професійне навчання провізорів та фармацевтів. Основними ланками структури безперервного навчання провізорів є їх спеціалізація і удосконалення професійних знань та навиків, які передбачені та закріплені нормативно-правовими актами чинного законодавства України з питань фармацевтичної освіти.

При аналізі уподобань груп навчання на передатестаційних циклах та циклах вторинної спеціалізації встановлено, що педагогічний процес для них не тільки навчання, а й переучування зрілих людей, подолання опору кваліфікації.

Тому для цієї категорії треба запроваджувати нові науково обґрунтовані інноваційні засоби, педагогічну інформацію, пробуджувати індивідуальне ставлення до неї [2]. У представників цієї вікової групи добре розвинуте вибіркове і свідомо – критичне ставлення до запропонованого їм педагогічного знання. Вони або «присвоюють» його, або «відкидають».

Безперервне навчання провізорів і фармацевтів можна визначити як сферу освітніх послуг для осіб, віднесених до дорослих, які навчаються. Саме розвиток цієї сфери освіти привів до значних змін сучасної фармацевтичної освіти, благодійно вплинув на розвиток формальної, традиційної освіти і визначив появу нових форм і видів навчання людей у різному віці. Розвиток дорослих поставив перед викладачами і науковцями нові питання й проблеми, змусив переглянути деякі погляди на сам процес навчання, на освітню справу.

Рішення проблеми навчання дорослих спостерігалася ще в 70-х роках минулого століття в зв'язку з друком праць американського вченого - педагога М. Ноулза [3], який чітко визначив нові аспекти навчання дорослих як такі, що мають продовжуватися протягом усього життя людини, звідки виникає її закономірний особистісний процес пізнання, тісно пов'язаний з досвідом і діяльністю не лише на свідомому, а й на підсвідомому рівнях, тобто інтуїтивно. Американський учений наголошував, що вчитель дорослих – це той, хто відповідає за допомогу дорослим у їхньому навчальному завданні. До його функцій належать:

- визначальна функція - допомога дорослим у визначенні навчальних завдань;
- функція планування - планування разом із дорослим процесу навчання ;
- мотиваційна функція - створення сприятливих умов для навчання;
- методична функція - вибір найпродуктивніших методів і технік навчання;
- функція залучення - надання ресурсів і ефективних засобів для навчання;
- оціночна функція - оцінка та самооцінка результатів навчання.

Дорослих людей стимулюють до навчання як зовнішні фактори (вимоги керівництва, підвищення по службі, можливе збільшення зарплати, покращання умов роботи тощо), так і внутрішні (інтерес до знань, бажання домогтися поваги і самоповаги, само актуалізація,

потяг до влади тощо). Важливим у цьому процесі є також використання різних прийомів стимулювання дорослих через їхню самооцінку (оцінку себе, своєї діяльності, свого становища в групі, свого ставлення до інших членів групи тощо) та спільне формування цілей навчання. Складання спільного взаємоприйняттого плану за участю всіх сторін є дуже важливим моментом, бо однією з властивостей людської натури є тенденція проявляти високу старанність і відданість справі, коли в прийнятті рішення щодо реалізації цієї справи та її планування було вкладено багато сил. Зворотна сторона цього відчуття ще справедливіша: чим більше люди відчувають, що рішення, прийняте за них і нав'язане їм до виконання, а вони не можуть вплинути на нього, тим більше вони схильні до його ігнорування або саботування.

Післядипломна освіта дорослих потребує андрагогічної компетентності викладачів. Андрагогіка об'єднує знання про специфіку навчання дорослої людини з урахуванням її віку, освітніх та життєвих потреб, реальних можливостей, індивідуальних особливостей і досвіду, психіки і фізіології. Ця наука вивчає зміст, форми, методи та засоби організації навчання дорослих людей з метою полегшення їхнього навчання, задоволення їхніх освітніх потреб, самореалізації особистості [1].

Основне положення андрагогіки, на відміну від традиційної педагогіки, полягає в тому, що провідну роль в процесі навчання грає не учитель, а учень. В цьому випадку відбувається зміна пріоритетності методів навчання. Андрагогіка замість лекційних переважно передбачає практичні заняття, часто експериментального характеру, дискусії, ділові ігри, кейси, вирішення конкретних виробничих завдань і проблем. Крім того, міняється підхід до отримання теоретичних знань. На перше місце виходять дисципліни, що містять інтегрований матеріал по декількох суміжних областях знань.

Соціальний аспект формування вимог до професіоналів фармації тісно пов'язаний з використанням інформаційних технологій у повсякденні нашого суспільства. Тому провідну роль в професійному навчанні повинні відігравати новітні комп'ютерні та інформаційні технології, використання інформаційно-комунікаційного простору освіти дорослих із подальшим започаткуванням відповідних веб-сторінок, просвітницьких бюлетенів, реалізацією міжнародних освітніх програм та інше.

Список використаних джерел

1. Гончаренко, С. У. Український педагогічний словник [Текст] / С.У. Гончаренко. – К. : "Либідь", 1997. – 375 с.
2. Кайдалова, Л.Г. Педагогічна майстерність викладача [Текст] : навч. посіб. / Л.Г. Кайдалова, Н.Б. Щокіна, Т.Ю.Вахрушева. – Х.: Вид-во НФаУ, 2009. – 140 с.
3. Литовченко, І.М. Нова роль викладача: на матеріалі науково – педагогічної спадщини М. Ноулза [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http : interconf.fl.kpi.ua/](http://interconf.fl.kpi.ua/) (дата звернення 14.09.15). – Заголовок з екрана.

